

DUCHY KOPAŃCA

W ostatnich latach w Kopańcu ujawniła się artystyczna arystokracja regionu Kotliny Jeleniogórskiej. Teatr, fotografia, muzyka, teraz znów literatura z ambicją. „Opowieści ostateczne” to zbiór opowiadań, których akcja ma miejsce w długiej historii Kopańca, gdzie ogniskują się przeróżne treści epok. Tytuł każdego opowiadania autor opatruje rokiem, kiedy rzecz miała miejsce.

Ale to nie są zwyczajne historyczne opowiadania. Historycznie są one osadzone, natomiast dzieją się poza zwyczajną realnością, w sferze ducha, i to najbardziej dosłownie. Magia, czary, zabobon, asceza, fanatyczna wiara, demony, obłąd, alchemia, mord, szaleństwo, pakt z diabłem, strach odbierający rozum, lęki, klątwa, apokaliptyczne wydarzenia, emanacja tajemniczej energii – to amalgamat treści tej książki.

Tę ponurą atmosferę autor przerywa jednak fantastycznym poczuciem humoru. Czytelnik dostrzega jak robi do niego oko w momencie najbardziej zawieszistej grozy. A są i opowiadania z gruntu w charakterze makabreski. Temu samemu służą śliczne ilustracje Kaliny Jaśko w formie dziecięcych rysunków.

Dodatkowym walorem opowiadań jest ich lakoniczność. Historie są właściwie opowiedziane szkicowo, jakby autor wykreślił z nich każde zbędne słowo, jest tylko to, co musi być, nic więcej. W ten sposób powstały poetyckie perełki, do których chce się powracać, by przeżyć to jeszcze raz lub znaleźć nowe znaczenie.

Osobnym walorem, istotnym dla mieszkańców regionu jest osadzenie całości w realiach im znanych. Jest więc o namiętym poszukiwaniu nowej technologii szklarskiej w szklarskim zagłębiu, jest o okrucieństwach wojny 30-letniej, tak dojmującej na Śląsku, jest o prześladowaniach ewangelików przez katolickich Habsburgów, jest opowiadanie z zielarstwem, które było do XIX wieku wielką specjalnością Karkonoszy, jest o tajemniczych kamiennych wałach w Górach Izerskich, do dziś fascynujących, jest o straszliwych skutkach nawalnicy i powodzi w górskiej wsi, jakże tu typowych, jest wreszcie nawet o Wierzchołcach, dość niedawno odkrytych...

Integralną częścią książki są teksty piosenek, syntetycznie ujmujące treści opowiadań. Napisał je Piotr Syposz. Czytelnik może ich wysłuchać w artystycznym wykonaniu autora, ponieważ do książki dołączona została płyta CD.

ROMUALD WITCZAK

LESZEK RÓŻAŃSKI: OPOWIEŚCI OSTATECZNE. AD REM, JELENIA GÓRA 2013, SS. 132 + PŁYTA CD.